

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

Lugduni, 1652-1663

Caput 6. Circa ætatem necessariam ad Sponsalia contrahenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80577](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80577)

Seccio II. Dubia de Sponsalibus. 15

DVBIVM XXIII.

Notabilis contrahentium vero animo sponsalia disparitas; quando contrahens conscius erat conditionis vilioris alterius ea, irritat.

¹¹³ *Irritat quidem. Quia si quis prodige meretrici spondeat pro corporis usu, non tenetur ita prodige implere, cum sit peccatum: sed promissio matrimonij facta notabiliter impari, est prodiga: ergo non obligat. Sic Sorus l. 4. de inst. q. 1. ad l. Ledema 2. p. 4. q. 18. d. 5. Salon 2. q. 6. art. 5. contr. 4. Bannes art. 5. dub. 5. concl. 3. Manuel 10. 1. sum. cap. 40. n. 4. Palati l. 5. de contrah. c. 1. addens cum Soto Bannes, & Manuele, esse verum, quamvis promissio iuramento firmetur.*

¹¹⁴ *Non irritat. Quia cum contrahens sit dominus rei promissae, & notabilis excessus conscius, videtur velle, libere suo iuri cedere, & excessus donationem facere. Ita Veracrus p. 1. specu. a. 19. concl. 2. Molina 10. 2. de inst. tr. 2. d. 27. Cordu. in questionar. l. 1. q. 1. dicto 1. Sanch. l. 1. d. 14. n. 2.*

¹¹⁵ *Profecto quamvis puella nobilis (v. gr.) & diuites prae faciat, sponsalia contra parentum voluntatem cum ignobili, aut paupere contrahendo, eo quod executio esse nequeat sine aliorum scandalo, & ipsius puellae dedecore, & ita prodige, & cum peccato promiserit: existimo teneri, contractum implere, nec ausus fuero affirmare oppositum, eo quod est contra Ecclesiae proximam fidem huiusmodi seruare cogentis. Hoc tamen limitatum, nisi scandalum magnum ex eo matrimonio probabiliter timeatur. Quia virtus iustitiae obligare nequit ad actum, qui sine peccato impleri non potest: sed contrahere matrimonium cum magno illo scandalo, est aperte lethale piaculum, cum notabiliter charitas proximi laedatur, dissoluitur parentum pietas, & cognatorum amicitia: ergo. Colligitur id ex Cap. Cum in tua, de sponsal. & ita docet ibi Glossa, verb. Scandalum Abbas ibi numer. 4. Prapof. nu. 2. & alij.*

DVBIVM XXIV.

An verba de presenti inter puberes clandestine prolata, quae constituunt matrimonium clandestinum irritum iuxta Tridentinum habeant, vim Sponsalium.

¹¹⁶ *Abent vim Sponsalium, & vt talia obligant. Quia Cap. unico de despons. impub. in 6. §. idem quoque habetur, matrimonium impuberum obligare, vt Sponsalia, vt actus, qui non valet eo modo, quo gestus est, valeat modo, quo geri poterat. Ergo similiter, quando matrimonium clandestinum puberum non valet, vt matrimonium, valet tamen vt Sponsalia: si quidem Tridentinum clandestina Sponsalia non irritauit. Sic Henric. lib. 1. cap. 5. numer. 4. asserens, sic Cardinales declarasse. Corduba in sum. qu. 12 Barth. de Ledes. de matrim. dub. 18. Vega. lib. 6. sum. casu 120. Ortiz in sum. cap. 16. de matrim. & alij.*

¹¹⁷ *Non habent vim Sponsalium, nec vt talia obligant. Quia in Tridentini decreto dicitur: Esob. & Mend. Theol. Morat. Tom. III. P. II.*

An sit contrahendum, eos Sancta Synodus omnino inhabiles reddit. Ergo sic contrahentes nihil prolas efficiunt: si enim valeret contractus vt Sponsalia, non essent omnino inhabiles, sed aliquo modo habiles existerent, sicut Cap. vno de spons. impuber. in 6. loquens de impuberum matrimonio, non appellat eos inhabiles, sed potius dicit, valere contractum, vt Sponsalia. Ita Nauar. l. 4. consil. tit. de sponsal. cons. 1. n. 3. Azeue. l. 5. recopil. tit. 1. l. 1. num. 2. §. 3. & 36. Palati in 4. dist. 18. q. 6. Petr. de Ledes. de matr. q. 45. art. 5. p. 1. Manuel 10. 1. sum. cap. 220. n. 1. Vega. lib. 6. sum. casu 120. §. 122. Sanch. libr. 1. d. 20. numer. 5.

Primam sententiam satis esse probabilem puto, sed secundam, vt probabiliorem eligo. Quia quoties ius resistit contractui, nulla propterea civilis, aut naturalis oritur obligatio, (vt probat Sanchez lib. 1. d. 7. num. 16.) sed Tridentinum huic contractui resistit, illumque poena afficit tanquam peccata fouentem: ergo ex eo nulla oritur obligatio. At posset obligatio oriri ratione damni illati. Si enim clandestine contrahens copulam habuit, licet non teneatur ratione contractus foeminam ducere: teneatur tamen ratione iniustitiae, & damni foeminae illati.

CAPVT VI.

Circa etatem necessariam ad Sponsalia contrahenda.

DVBIVM XXV.

An sit necessarium, vt septennium sit omnino completum.

¹¹⁹ *Suppono ex sect. 1. septennium completum ad Sponsalia contrahenda desiderari. Constat ex Cap. Literas, ibi: Antequam septimum annum compleisset. Quia septennio completo incipit communiter rationis usus, & libertas. Sic D. Thom. in 4. dist. 27. qu. 2. art. 2. quem omnes sequuntur Theologi. Quaestioni autem doct. necessarium sit, vt septennium omnino sit completum, vel sat sit, moraliter completum esse, quia parum deficit: quod dubium procedit, quando non constat malitiam etatem supplere, de quo inferius.*

Non est necessarium completum esse omnino septennium, sed sufficit, moraliter completum esse, v. gr. si duo, vel tres dies deficerent. Quia quod parum distat a re, parum, aut nihil distare videtur, teste Aristot. 2. Physic. Sic D. Thom. in 4. dist. 27. q. 2. a. 1. Antonin. 3. p. 1. c. 18. Syluest. v. Sponsalia, q. 1. dicto 2. Tabie. ibi, q. 4. n. 5. Turcrem. Cap. 2. bi non est, n. 2. Barth. de Ledes. de matrim. dub. 11.

Necessarium est completum esse septennium metaphysice, vbi de malitia etatem suppleat non constaret. Quia vel vna die deficiente, verè non dicetur septennium completum.

B 2 sed

COBAR
eob Mon
m. II. IV.
E. IV.

16 Theologiae Moralis. Lib. XXIV.

sed inceptum. Ita Couar. 4. decretal. p. 1. cap. 2. n. 2. Mandosi. de aetate minoris. c. 14. n. 11. de matrim. c. 13. n. 2. Ludou. Lop. p. 5. in iur. de matr. cap. 17. Alex. de Neuo cap. Literas, de despons. impub. fine.

132
Hoc mihi
probabilis.

Hoc mihi probabilis est. Quia ad testamentum, in quo anni quatuordecim completi requiruntur, video testamentum minimè valere, si vna dies desit, & l. Qua aetate, ff. de testam. tanquam quid specialiter notandum definitur, sit esse vltimam diem anni decimi quarti coeptam esse similiter video, non valere professionem, si vna dies deficeret ad decimi sexti anni complementum. Attamen tanquam quid speciale cum praefatis Doctoribus, & Thoma Sanchez l. 1. d. 16. n. 4. dixerim fauere matrimonij, vltimam diem septennij inchoari latius esse ad sponsalium ineundorum valorem.

DVBIVM XXVI.

An ad sponsalia valida, & licet contrahenda, malitia suppleat aetatem.

133
Non sunt
valida.

Valida sunt, si eo tempore rationis usus contrahentibus, adsit? Non sunt valida. Quia vbi certa aetas iure praescribitur, praeventi nequit, ut constat in professione, & testamento. Sic Abbas cap. Iuuenis, n. 5. & c. Gemma, n. 6. de sponsal. Rosel. v. Impedimentum, imped. 13. n. 9. Angel. v. Sponsalia, n. 5. & v. Matrimonium 3. impedim. 14. n. 2. Hostien. sum. tit. de spons. n. 5. & 8. Archidiacon. c. vni. de despons. impub. in 6. ante numer. 1.

134
Valida sunt.

Valida sunt, malitia aetatem supplente. Quia Iurisconsultus l. In sponsalibus ait, satis esse spōs, quid agant, intelligere. Ergo si puer pollens ingenio, & iudicio, quid in hoc contractu agat, ante septennium intelligat, erit validus. Ita D. Tho. in 4. dist. 27. q. 1. a. 2. ad 7. D. Antonin. 3. p. tit. 1. c. 18. Sotus in 4. dist. 27. q. 2. art. 2. ad 3. Henric. l. 1. c. 13. n. 9. Ledesma in 4. qu. 45. a. 2. Vega l. 6. sum. casu 101. Manuel tom. 1. sum. c. 244. n. 3. Sanchez l. 1. d. 16. n. 9. citans ex iurisperitis Goffiedum, Anchoram, Calderinū, & alios.

135
Hanc eligo
sententiam.

Hanc eligo sententiam, quia cum sponsalia quod Ius disposuit, in matrimonio malitiam aetatem supplere Cap. de illis, el. 2. de despons. impub. censetur idem in sponsalibus disposuisse per l. Oratio, ff. de sponsal.

DVBIVM XXVII.

An in quacunque aetate malitia septennium, aut via ordinaria, aut miraculose praeventiat: valida sint, Sponsalia.

136
Non sunt
valida.

Non sunt valida, sed vna cum rationis usu exigitur aetas septennio proxima, nec sufficit rationis usus antea habitus. Quia idem Ius praescripsit septennium completum, ut id exigatur: vel saltem quoddam moraliter possit dici septennium, suae aetatis septennio proxima. Et quia sicut in matrimonio non satis est, ut malitia aetatem suppleat quoad potentiam generati-

uam, sed vltra requiritur discretio ad conjugalem consensum, ut constat ex Cap. finali. de despons. impub. ita in sponsalibus non satis erit usus rationis quicumque, sed talis, qualis septennio, vel proximè aduenit. Sic D. Antonin. Ledesma Ludou. Lop. apud Sanchez l. 1. d. 16. n. 13. Victor. de matr. n. 284. Veracruz p. 1. spec. a. 16. & alij.

Valida sunt sponsalia in quacunque aetate contracta, si via ordinaria, vel miraculose usus rationis acceleretur. Quia septennium non praescribitur, quasi id necessarium sit, sed quia ea aetate Ius praesumit usum rationis aduentare. Ergo si quicumque aetate ante septennium usus rationis illucescit, erunt vera sponsalia: non enim maior est ratio de proximè septennio, quam de multo minoribus, si eodem rationis usu gaudeant. Ita Sanchez citatur. Petr. de Ledesma de matrim. qu. 43. art. 2. dub. 2. Alexand. de Neuo cap. Iuuenis, de sponsal. vbi ait, si constet de prudentia pueri, sexto etatis anno sponsalia valere. Anton. Gabriel rom. 2. libr. 17. vers. Sponsalia fol. mibi 112. ait, esse communem sententiam valida esse sponsalia quadriennio contracta.

Idem assero, existimans, Ius non idem praescribere septennium completum, ut id exigatur, sed quia communiter tunc rationis usus aduenit. Certè matrimonium semel contractum indissolubile est, & idem vltra potentiam generandi requirit discretionem: sponsalia autem ab impuberibus contracta solubilia sunt, si alter pubertatem adeptus reclamet; vnde non mirum, si ad ea contrahenda qualiscumque rationis usus sufficiat.

DVBIVM XXVIII.

An sufficiat, ad Sponsalia contrahenda is rationis usus ante septennium, qui satis est, ut puer ille possit lethaliter delinquere.

Non sufficit. Quia ad delictum lethale satis est aduertentia praesentis mali, nec aliqua futurorum providentia desideratur: ad sponsalia tamen cum sint obligatio ad futurum perpetuum statum, requiritur etiam futurorum providentia. Sic D. Thom. in 4. dist. 27. qu. 2. art. 2. ad 2. Ludou. Lop. p. 2. in iur. ca. 37. Petr. de Ledesma de matrim. qu. 43. art. 2. dub. 1. Henric. l. 1. c. 13. num. 9.

Sufficit quidem is rationis usus, qui ad culpam lethalem est satis. Quia is usus rationis satis est, ad obligandum se per votum solemne Ordinis Sacri, quod tamen est perpetuum: & per votum simplex Religionis, quae est status perpetui obligatio, & maior, quam sponsalia: nam votum annexum Ordini Sacro nullatenus solui valet nisi per Pontificis summi dispensationem: votum etiam illud Religionis indiget eadem dispensatione, vel irritatione paterna, nec potest propria pueri voluntate dissolui, at sponsalia sola pueri pubertatis facti voluntate dirimi possunt. Ita D. Thom. in 4. dist. 27. qu. 2. a. 1. ad 7. D. Antonin. 3. p. tit. 1. c. 18. Sotus in 4. dist. 27. art. 2. ad 3. Vivald. Ledesma 2. Philarch, Vega, Lopez, Manuel, & alij, quos sequitur Sanchez l. 1. d. 16. num. 16.

Cum

